

SILUETT

Jean-Claude Mourlevat

Prantsuse keelest tõlkinud Indrek Koff

Draakon & Kuu

Kajakale, kes ära lendas

Originaalteose pealkiri:
SILHOUETTE
Jean-Claude Mourlevat
© Gallimard Jeunesse, 2013

Cet ouvrage a bénéficié du soutien des Programmes d'aide à la
publication de l'Institut français.

Raamatu väljaandmist on toetanud Prantsuse Instituut ja
Eesti Kultuurkapital.

© Tõlge Indrek Koff, Draakon & Kuu, 2015

Toimetanud Rein Põder

Kujundanud Blue Shoe/Leelo Märjamaa

Trükinud Printon
Esimene trükk

ISBN 978-9949-9677-0-4

Kirjastus Draakon & Kuu
Viru 16, pk 1a, 10140 Tallinn
www.draakonkuu.com

Sisukord

Siluett	7
Otsast peale	22
Andustus	35
<i>Love</i>	51
Ouessant	68
Mineviku kesksõna	80
Don Juan	94
Onu Chris	106
Pilvekene väike	117
Petis	131

Siluett

PAULINE DEWINCKERS ei lugenud tasuta ajalehti. Tol õhtul töölt koju sõites avas ta lehe lihtsalt sellepärast, et too vedeles kõrvalistmel, keegi oli selle trammi jätnud, tema ise aga oli romaani läbi saanud ja nüüd polnud tal midagi teha.

Ajalehte ettevaatlikult näpuotste vahel hoides (jumal teab, mis kahtlased käed võisid olla seda enne puutunud!) vaatas ta kiiresti läbi esikülje ning seejärel ka teise ja kolmanda lehekülje pealkirjad, neljandal leheküljel aga jäi ta pilk ühele artiklile pidama. Või õieti mitte artiklile, vaid neljanda lehekülje artikli juurde kuuluvale fotole.

Viieteistkümnendast eluaastast peale oli ta Pierre Birabet'd Prantsusmaa parimaks näitlejaks pidanud. Igatahes puudutas Birabet teda kõige rohkem. Häiris ka. Ta ei olnud mehesse plikakese kombel armunud, liiatigi ei olnud näitlejal sellist vahetut ilu, mis noored tüdrukud pööraseks ajab. Tema veetus oli varjul hämaramates ja salajasemates asjades. Talle meeldis mehe madal hääl, nägu, millesse elu oli vajutanud omad jäljed, ja nukker pilk. Ta oli mehe loomingut alati jälginud, teadis kõiki tema filme, mida oli ligikaudu kolmkümmend. Mõnda oli ta näinud kaks või koguni kolm korda. Mees oli umbes viiekümneaastane. Ta ise oli kümmekond aastat noorem ja tema arvates võinuksid nad olla väga kena paar.

Jean-Claude Mourlevat

Kena, aga võimatu, sest mees kuulus viie enim teeniva Prantsuse näitleja hulka, tema aga korjas külmkapil seisvasse metallkarpi Casino supermarketist saadud sooduskuponge, mees oli kogu maailmas tuntud staar, tema aga töötas Saint-Étienne'i peaväljakul asuvas Caisse d'Épargne'i kontoris tellerina.

Pealegi oli ta juba kinni.

Ta voltis lehe kokku, et oleks mugavam lugeda.

Pierre Birabet osaleb maikuus Saint-Étienne'is Sophie Kleyni mängufilmi võtetel.

Artiklis selgitati, et tegemist on psühholoogilise draamaga, mille peategelane – anesthesioloog, keda kehastab Pierre Birabet – on ühe naispatsiendi surma tõttu seadusesilmade huviorbiiti sattunud.

“Näe, vaata!” hõikas ta oma mehele ja lennutas ajalehe köögi-lauale.

“Oh . . .” porises too, olles oma abikaasa nõrkusest Birabet' vastu täiesti teadlik. “Rivaal kodulinnas! Ai-ai-ai!”

“Emme!” hüüatas tema üheteistkümneaastane poeg. “Kas sa hakkad talle külge lööma?”

“Mis sa siis arvad?” vastas tema. “Hakkan, nii et vähe pole . . .”

Mõni päev hiljem leidis ta hambaarstile pääsemist oodates maakonnalehest niisuguse kuulutuse:

Otsime Sophie Kleyni mängufilmi “Eksimus” võtetele nooremaid naisterahvaid. Profiil: 30–40-aastane, välimus tavaline.

Järgnes meiliaadress, millele huvilised võisid saata oma CV, kaks fotot (näopildi ja täies pikkuses portree) ning kontaktandmed. Olles arvamusel, et ta vanuse poolest nõuetele vastab ning et tema välimus on “tavaline” (teadmata küll päris täpselt,

mida selle all silmas peeti), saatis ta nõutava materjali veel samal õhtul ära.

Vastus ei lasknud ennast kaua oodata. Juba järgmisel nädalal teatas ettevõtte Eurocasting talle meili teel, et ta on eelvaliku edukalt läbinud ning peab Lyoni katsetele tulema. Talle tuli pisar silma. Muidugi tundus ta endale tobe, kuid tuleb öelda, et pärast Loire'i maakonna meistrivõistlustel juunioride vanuseklassis viiekümne meetri vabaujumises teise koha saavutamist ei olnud tal hiljem tööl ega isiklikus elus erilisi õnnestumisi ette tulnud. Ja nüüd oli ta eelvaliku edukalt läbinud. Kui paljude seast? Võimalik, et neid oli sadu.

Talle pakuti välja mitu kuupäeva. Ta valis laupäevahommiku, sest siis oli tal pangast vaba päev. Ta mõtles välja usutava ettekäände ja sõitis rongiga Lyoni, ilma et oleks mehele ja pojale sõidu tegelikku eesmärki nimetanud. Ennetamaks läbikukkumisega kaasnevaid ebameeldivaid märkusi või pilkeid, olgu või sõbralikke.

Jalutuskäik Perrache'i jaamast Bellecouri väljakul asuvasse stuudiosse võttis aega umbes viisteist minutit ning mida lähemale ta jõudis, seda tugevamini hakkasid tal sipelgad kõhus sebi-ma. Viimati oli ta midagi sarnast tundnud küpsuseksami suulist osa sooritades. Ta ütles fonoluku mikrofoni, et "kandideerib filmi", ning ta juhatati pisikesse ooteruumi, mis oli õigupoolest rohkem nagu koridor, nii kitsas, et ta pidi ühe lahkuda sooviva kandidaadi välja laskmiseks püsti tõusma. Tolle beebinägu tundus talle üsna keskpärane. Mul on päris head võimalused, mõtles ta endamisi.

Katse ei kestnud üle kümne minuti. Kellelgi ei olnud aega ülearu laialt käes. Ta pandi taburetile istuma, teda pildistati otse ja profiilis, eriti suures plaanis, tal paluti naeratada. Kui ta küsis, kas roll on sõnaline, vastas castingujuht, et ei, ütleva ei pea ta midagi. Aga liiga suuri lootusi ei maksa hellitada, tahtjaid on palju ja kohad kulla hinnas.

“Kõik tahavad Birabet’d näha!” lisas assistent silma pilgutades.

“Ei tea midagi,” valetas Pauline.

Tagasiteel Perrache’i jaama peatus ta teemajas, kus jõi tassi kakaod ja sõi mitu makrooni. Seejärel sõitis ta Saint-Étienne’i tagasi, kusjuures teda valdas kummaline tunne, nagu oleks ta kuidagi määrdunud.

Ta ei rääkinud sõidust pangas ega kodus, küll aga veetis palju aega internetis, otsides Pierre Birabet’ kohta kõikvõimalikku materjali: usutlusi, auhinnatseremooniaid, fotosid, filmikatkendeid. See oli absurdne, aga ta ei suutnud hoiduda mõtlemast, et nende vahel, Pierre Birabet’ ja Pauline Dewinckersi vahel on nüüd mingi side, nõrk küll, kuid ikkagi side. Ja see tundus talle mõnusalt erutav.

Nädal aega pärast katset sai ta Eurocastingust uue meili. Ta avas selle närviliselt ja tema pilk langes laserikiirena kõige olulisemale sõnale: valitud. “Eel-” oli kadunud. Eesliide oli maha võetud, aga sõna väärtus kasvanud. Ta oli sisse saanud! Talle teatati, et tõenäoliselt läheb teda vaja ainult pooleks päevaks, kuid et igaks juhuks tasub arvestada terve päevaga. Kas talle sobib, kui võte on nädala sees? Ta vastas otsekohe, et jah, tuhat korda jah, see sobib talle. Kui aeg käes, küll siis jõuab selle ka päriselt sobima panna . . .

Oli märtsi algus ja ta lootis, et on vähemalt võttepäevani uute emotsioonide eest kaitstud, kuid ta eksis. Juba järgmisel päeval helises telefon, kui ta Rahva väljakul trammi ootas. Et parajasti sadas paksu vihma, oli ootepaviljoni katuse all rohkelt rahvast ning ta pidi tükk aega rabelema, et telefon kotist kätte saada ja kõrva äärde tõsta.

“Tere,” ütles hääl, “mina olen Evelyne Berge, castingujuht, mäletate?”

“Oi, muidugi!”

“Ma helistan teile seoses võtetega, teie osa oleks maikuus.”

“Jah?”

“Ma helistan teile sellepärast, et meil on teiega natuke põhjalikumad plaanid . . .”

“ . . . vabandust, ma kuulen väga halvasti, siin on ümberringi palju müra.”

“Ma ütlesin, et meil on teiega natuke põhjalikumad plaanid. Te pidite olema episoodilises rollis, üks meditsiiniõdedest, aga pärast katseid tuli meile mõte, et me tahaksime teid siluetina kasutada.”

“Ma ei tea, mida see “siluett” tähendab,” tunnistas Pauline.

“Oi, vabandust. Eks me kasutamegi seda rohkem omavahel. “Siluett” tähendab, et te ei ole statist, kes teiste samasuguste sekka ära kaob, vaid et teid näidatakse üksi ja suures plaanis. Ühesõnaga, te paistate rohkem välja.”

“Ah nii.”

“Aga et võttepäeval mingeid arusaamatusi ei oleks, siis ma pean teile ütleva, mida me teilt ootame. Me tahame kindlad olla, et te olete nõus.”

“Jah, muidugi, ma . . .”

“Esiteks – teil veab, sest teie partner on Pierre.”

“Pierre?”

“Pierre Birabet.”

Tramm jõudis kohale ja ootajad trügisid peale, katusealune jäi tühjaks. Tema jäi paigale ning vajus aeglaselt plastikust pingile istuma.

“Jah . . . muidugi . . . ja kas . . . seal on teisi ka?”

“Ei, see on puhtalt kahe inimese stseen: teie ja tema. Väga lühike stseen. Voodis.”

Siis tekkis mõni sekund vaikust.

“Halloo, proua Dewinckers? Kas te kuulete?”

“Jah. Te ütlesite, et . . .”

“Voodis. Aga ärge muretsege. Midagi hullu ei juhtu. Ta isegi ei puuduta teid.”

Ta mõtles, kas peaks selle üle rõõmustama või hoopis kurvastama.

“Ahah, ja . . . kas me oleme . . .”

“Alasti? Ei-ei. Pierre on vist lihtsalt palja ülakehaga. Ja teil on seljas öösärk, mis teile võttepäeval selga antakse. Tulge püksitega, need võite jalga jätta, sest näha jääb ainult ülakeha.”

“Selge . . .”

“Ja ühtlasi saate siis pisut rohkem honorari ka. Sada nelikümend viis eurot vist. Kas see sobib?”

“Sobib muidugi.”

“Väga hea, Pauline. Me võtame siis teiega mais uuesti ühendust.”

Ta lasi välja tegemata mööda teise ja kolmandagi trammi ning sisenes alles neljandasse, kergelt tuikudes, nagu oleks purjus.

Nüüd ei suutnud ta enam saladust endale hoida. Ta oleks selle käes lõhki läinud. Niipea kui mees ja poeg uudist kuulsid, pahvatasid nad naerma. See oli niisugune valjuhäälnel ja nakkav naer, millega temagi hea meelega kaasa läks.

“Ma teadsin!” ütles mees. “Mina juba Birabet’ vastu ei saa . . .”

“Emme! Em-mee!” korrutas poiss umbusklikult. “Ma lihtsalt ei usu . . .”

Pangas pihtis ta sõbranna Catherine’ile, kes lubas saladust hoida. Ja pojal palus ta asjast sõpradele mitte rääkida.

Mõne päevaga sai kogu lugu teatavaks tervele Caisse d’Épargne’i töötajaskonnale ning Honoré-d’Urfé põhikooli kõigile kuuesajaja viiekümnele õpilasele, nende vanematele ja õpetajatele: Pauline Dewinckersist on saanud filminäitleja, ta mängib Pierre Birabet’ järgmises filmis, kusjuures on koguni tema partner ühes eriti julges stseenis. Kulub kaks nädalat, et seada jalule ligikaudnegi tõde: Pauline Dewinckers on Pierre Birabet’ järgmises filmis “siluett”.

. . .